

[Strona Główna](#) > ... > [Twoje Prawa](#) > [Ofiary Przepęstw](#) > [Prawa Ofiar – W Poszczęólnych Państwach](#) > 2 - Składanie zawiadomienia o przępstwie oraz moje prawa podczas dochodzenia/śledztwa lub w czasie procesu

2 - Składanie zawiadomienia o przępstwie oraz moje prawa podczas dochodzenia/śledztwa lub w czasie procesu

Jak złożyć zawiadomienie o przępstwie?

Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przępstwa można złożyć na policji osobiście lub telefonicznie pod numerem 114 14 (+46 77 114 14 00 spoza terytorium Szwecji). Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przępstwa można również złożyć przez internet w przypadku włamania, oszustwa przy użyciu karty płatniczej, a także kradzieży lub utraty karty płatniczej (ale nie kradzieży lub utraty paszportu lub dowodu osobistego). Osoby, których tożsamość podlega ochronie, nie powinny składać zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przępstwa przez internet. W nagłych sytuacjach lub w przypadku przyłapania sprawcy na gorącym uczynku należy dzwonić pod numer alarmowy 112. Łącze do [e-zawiadomienia](#).

W jaki sposób mogę uzyskać informacje o przebiegu sprawy?

Po złożeniu zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przępstwa na policji sprawa zostanie opatrzona sygnaturą; osoba dokonująca zgłoszenia otrzyma również dane kontaktowe umożliwiające uzyskiwanie informacji na temat jej sprawy. Informacje na temat sprawy można również uzyskać od funkcjonariuszy policji, kontaktując się z nimi drogą telefoniczną lub za pośrednictwem poczty elektronicznej bądź odwiedzając lokalny lub najbliższy komisariat policji. Aby porozmawiać z funkcjonariuszem policji odpowiedzialnym za prowadzenie sprawy, można zadzwonić pod krajowy numer telefonu policji, tj. 114 14. W takim przypadku centrala połączy dzwoniącego z właściwym funkcjonariuszem.

Czy przysługuje mi pomoc prawna (podczas dochodzenia/śledztwa lub w czasie procesu)? Na jakich warunkach?

W przypadku niektórych rodzajów przępstw ofiary mają prawo do własnego pełnomocnika zwanego „pełnomocnikiem z urzędu dla pokrzywdzonego” (*målsägandebiträde*). Dotyczy to w szczególności przępstw przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności i przemocy domowej, ale również innych przępstw, w przypadku których ofiara ma szczególne potrzeby. Pełnomocnika z urzędu można ustanowić niezwłocznie po wszczęciu postępowania przygotowawczego i świadczy on swoje usługi nieodpłatnie. Jeżeli ofiara stwierdzi, że potrzebuje pełnomocnika z urzędu, powinna jak najszybciej omówić tę kwestię z prokuratorem (*åklagare*) lub funkcjonariuszem policji prowadzącym postępowanie przygotowawcze. Z wnioskiem w tej sprawie można się również zwrócić bezpośrednio do sądu rejonowego (*tingsrätt*). Po ustaleniu, czy pokrzywdzonemu przysługuje prawo do pełnomocnika z urzędu, sąd rejonowy wyznaczy takiego pełnomocnika. Pokrzywdzony może wskazać preferowanego przez siebie pełnomocnika. Rolą pełnomocnika z urzędu dla pokrzywdzonego, który zazwyczaj jest prawnikiem, jest ochrona interesów pokrzywdzonego i udzielanie mu wsparcia i porad w toku postępowania przygotowawczego i postępowania głównego. Pełnomocnik jest zobowiązany do zachowania tajemnicy i może pomagać pokrzywdzonemu w popieraniu oskarżenia oraz w zgłoszeniu wniosku o naprawienie szkody. Rola ta kończy się po zakończeniu postępowania sądowego; pomoc w egzekwowaniu zasądzonej kwoty lub uzyskaniu kompensaty nie wchodzi w zakres obowiązków „pełnomocnika z urzędu dla pokrzywdzonego”.

Jeżeli opiekun (zazwyczaj rodzic) jest podejrzany o popełnienie przępstwa przeciwko własnemu dziecku, dziecko może być reprezentowane przez kuratora procesowego. Podobnie dzieje się w przypadku, gdy o popełnienie przępstwa jest podejrzana osoba bliska dla opiekuna. Zadaniem kuratora będzie zabezpieczenie praw dziecka w toku postępowania przygotowawczego i postępowania głównego. Kuratorem procesowym może być ustanowiony prawnik, młodszy prawnik w kancelarii prawnej lub inna osoba. Istnieją również wymogi w zakresie wiedzy i

doświadczenia oraz cech osobistych niezbędnych do pełnienia tej funkcji.

Koszty ochrony prawnej są uwzględniane w polisach ubezpieczeniowych dla gospodarstw domowych. Oznacza to na przykład, że ubezpieczyciel może pokryć koszty prawne, jeżeli złożony przez pokrzywdzonego wniosek o naprawienie szkody nie zostanie rozpoznany w toku postępowania karnego. Polisy ubezpieczeniowe zazwyczaj zawierają postanowienie zobowiązujące ubezpieczonego do pokrycia określonej części kosztów (udział własny). Dodatkowych informacji udziela ubezpieczyciel.

Pomoc prawną można otrzymać we wszystkich rodzajach spraw zgodnie z przepisami szwedzkiej ustawy o pomocy prawnej (Rättshjälpslagen). Pomoc taka może dotyczyć m.in. wniosku o naprawienie szkody, w przypadku gdy prokurator nie udziela ofierze wsparcia, czy negocjacji z ubezpieczycielem. Ofiara może skontaktować się z kancelarią prawną udzielającą pomocy prawnej zgodnie z przepisami ustawy o pomocy prawnej. Za konsultację z prawnikiem trwającą do dwóch godzin pobierana jest stała opłata w wysokości około 1 600 SEK za godzinę. W zależności od sytuacji finansowej ofiary opłata może zostać obniżona.

Ofiara, która nie posiada ubezpieczenia ochrony prawnej i której sprawy nie udało się rozstrzygnąć przy wykorzystaniu udzielonej jej pomocy prawnej, może otrzymać pomoc prawną po przeprowadzeniu oceny jej potrzeb. Następnie część kosztów zastępstwa procesowego ofiary zostanie pokryta przez Skarb Państwa. Ofiara może również otrzymać wsparcie na pokrycie kosztów podróży, zakwaterowania i składania zeznań, jak również innych poniesionych wydatków. Informacji na temat możliwości ubiegania się o pomoc prawną udziela prawnik, sąd i Krajowy Urząd ds. Pomocy Prawnej (Rättshjälpsmyndighet).

Czy mogę ubiegać się o zwrot kosztów (z tytułu uczestnictwa w dochodzeniu/śledztwie/procesie)? Na jakich warunkach?

Osoba wezwana do stawienia się na przesłuchanie przez funkcjonariusza policji lub prokuratora jest upoważniona do dochodzenia zwrotu poniesionych przez siebie kosztów. Koszty te mogą obejmować koszty podróży i zakwaterowania, zwrot utraconego dochodu lub odszkodowanie z tytułu poniesienia innych strat finansowych. Wysokość kwoty, jaką można otrzymać tytułem zwrotu utraconego dochodu, jest jednak ograniczona. Aby uzyskać ten rodzaj zwrotu, należy skontaktować się z policją.

Osoba wezwana do stawienia się na przesłuchanie przez funkcjonariusza policji lub prokuratora jest upoważniona do dochodzenia zwrotu poniesionych w związku z tym przez siebie kosztów. Po zakończeniu przesłuchania przez sąd może niekiedy zapytać ofiarę, czy chce zgłosić wniosek o zwrot poniesionych kosztów. Zasadniczo kwestię płatności rozstrzyga się jednak w sekretariacie sądu po zakończeniu rozprawy. Ofiara może wówczas wystąpić z wnioskiem o zwrot kosztów, a także uzyskać informacje o wysokości należnej kwoty. Płatność zostanie dokonana bezpośrednio w sekretariacie sądu. Wypłata wysokich kwot może zostać odroczone; aby uzyskać dodatkowe informacje, należy skontaktować się z sekretariatem sądu.

Moja sprawa została umorzona zanim trafiła do sądu. Czy mogę się odwołać?

Jeżeli sprawa została umorzona, ofiara, która nie jest usatysfakcjonowana takim rezultatem, może wystąpić o zbadanie sprawy przez prokuratora. W tym celu należy skontaktować się z policją, która przekaze sprawę prokuratorowi na stosowny wniosek. Jeżeli ofiara nie będzie zadowolona z postanowienia wydanego przez prokuratora, może wnieść do najbliższego starszego rangą prokuratora o ponowne rozpatrzenie sprawy (*överprövning*).

Czy mogę uczestniczyć w procesie?

Tak, ofiara będzie zazwyczaj musiała uczestniczyć w procesie, ponieważ jej zeznania mają istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy przez sąd.

Jaka jest moja rola w systemie wymiaru sprawiedliwości? Czy jestem na przykład: ofiarą przestępstwa, świadkiem, powodem cywilnym,

oskarżycielem prywatnym?

W świetle przepisów prawa szwedzkiego w toku postępowania przygotowawczego i postępowania głównego ofiarę przestępstwa określa się mianem pokrzywdzonego (*målsägande*). Ofiara może stać się stroną postępowania dopiero po wszczęciu postępowania przez prokuratora. Ofiara może być stroną postępowania:

- po wszczęciu postępowania przez prokuratora;
- jeżeli zgłasza wniosek o naprawienie szkody; lub
- jeżeli występuje jako oskarżyciel posiłkowy.

Ofiara może zostać oskarżycielem posiłkowym na dowolnym etapie postępowania; wówczas będzie miała niemal takie same uprawnienia jak prokurator i będzie mogła np. zgłaszać własne wnioski dowodowe przed sądem. Nie musi ona jednak dowodzić żadnych okoliczności faktycznych związanych z przestępstwem.

Oskarżyciel posiłkowy może postawić indywidualne zarzuty z własnej inicjatywy lub podnieść określony zarzut, jeżeli prokurator wycofał zarzut ogólny. Będzie wiązało się to z koniecznością późniejszego wykazania przed sądem, że dane przestępstwo faktycznie zostało popełnione.

Czy mogę wybrać swoją rolę? Jakie są moje prawa i obowiązki wynikające z tej roli?

Jeżeli ofiara nie jest stroną postępowania, zostanie powiadomiona o terminie i godzinie rozprawy. Informacje takie zostaną jednak przekazane wyłącznie wówczas, gdy ofiara wystąpiła o to w postępowaniu przygotowawczym. Jeżeli ofiara jest stroną postępowania, ma prawo do obecności w toku całej rozprawy, nawet w przypadku wyłączenia jej jawności.

Jeżeli prokurator złożył wniosek o przesłuchanie ofiary na rozprawie lub w przypadku gdy ofiara zgłosiła wniosek o naprawienie szkody, może ona otrzymać wezwanie do stawienia się przed sądem. W wezwaniu będzie wskazany termin (data i godzina) stawienia się przed sądem oraz będzie ono zawierało pouczenie dotyczące uzasadnionych przyczyn niestawienia się przed sądem. Jeżeli osoba wezwana do stawienia się przed sądem jest chora lub nie może stawić się przed sądem z innego uzasadnionego powodu, musi niezwłocznie powiadomić o tym sąd przed wyznaczonym terminem rozprawy. Następnie sąd poinformuje tę osobę, czy jej obecność na rozprawie jest wymagana. Osoba, która bez uzasadnionej przyczyny nie stawia się przed sądem, może zostać ukarana grzywną.

W toku rozprawy można zgłosić wniosek o naprawienie szkody. Prawo do zgłoszenia takiego wniosku ma wyłącznie pokrzywdzony. Zostanie on przesłuchany przez prokuratora i oskarżonego (lub jego adwokata). Złożenie zeznań nie wiąże się jednak z koniecznością złożenia przyrzeczenia. Osoba będąca stroną postępowania może zadawać pytania oskarżonemu, świadkom i biegłym samodzielnie lub za pośrednictwem swojego pełnomocnika. Na koniec rozprawy osoba będzie mogła również przemawiać na etapie głosów stron.

Osoba wezwana do stawienia się na przesłuchanie przez funkcjonariusza policji lub prokuratora jest upoważniona do dochodzenia zwrotu poniesionych przez siebie kosztów. Można dochodzić zwrotu kosztów podróży i zakwaterowania oraz utraconych dochodów (do 700 SEK dziennie).

Czy mogę składać oświadczenia przed sądem lub przedstawiać dowody? Na jakich warunkach?

Tak, prokurator prawdopodobnie wystąpi o przesłuchanie pokrzywdzonego w toku rozprawy. Pokrzywdzony nie może jednak brać udziału w rozprawie w charakterze świadka. Oznacza to, że złożenie zeznań przez pokrzywdzonego nie wiąże się z koniecznością złożenia przez niego przyrzeczenia. Osoba występująca w charakterze strony postępowania ma prawo do przedstawiania dowodów w toku rozprawy.

Jakie informacje uzyskam w czasie procesu?

Jeżeli ofiara jest stroną postępowania, ma prawo do otrzymywania informacji na temat przebiegu postępowania i ustaleń poczynionych w sprawie za pomocą różnych środków. W języku szwedzkim uprawnienie to określa się jako *partsinsyn*. Osobie pokrzywdzonej, która nie jest stroną postępowania, nie przysługuje takie samo prawo do

otrzymywania informacji na temat przebiegu postępowania.

Na etapie postępowania przygotowawczego prowadzonego przez policję funkcjonariusze pytają, czy ofiara chce otrzymać informację o wydaniu wyroku w sprawie. Osobie, która występowała w rozprawie w charakterze strony, sąd prześle wydany wyrok. Osobie, która nie występowała w rozprawie w charakterze strony, sąd prześle wydany wyrok na jej uprzedni wniosek.

Czy będę mieć dostęp do akt sądowych?

Jeżeli ofiara jest stroną postępowania, ma prawo do otrzymywania informacji na temat przebiegu postępowania i ustaleń poczynionych w sprawie za pomocą różnych środków. W języku szwedzkim uprawnienie to określa się jako *partsinsyn* – służy ono zapewnieniu stronie możliwości uzyskania informacji niezbędnych do działania w danym postępowaniu lub wytoczenia powództwa. Może to na przykład oznaczać, że dana osoba będzie upoważniona do uzyskania dostępu do pism sądowych lub innych materiałów dotyczących sprawy po złożeniu odpowiedniego wniosku lub z inicjatywy sądu. Na sądzie spoczywa również „obowiązek informowania”, co oznacza, że musi sąd z urzędu zapewnić stronie dostęp do pism sądowych lub innych wykorzystanych w toku dochodzenia/śledztwa materiałów przekazanych przez osobą inną niż sama strona. Strona może również zgłaszać sądowi uwagi dotyczące tych materiałów.

Osobie pokrzywdzonej, która nie jest stroną postępowania, nie przysługuje takie samo prawo do otrzymywania informacji na temat przebiegu postępowania.

■ Ostatnia aktualizacja: 15/07/2025

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.